

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ**

підготовки бакалавра

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус освітнього компонента «ІСТОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування

Розробник: Анна САФАРОВА, доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Облік і оподаткування

Анна САФАРОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування

протокол № 7 від 10 січня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 «Управління та адміністрування», 071 «Облік і оподаткування» «Облік і оподаткування» перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання – 2-й
		Семестр – 3-ий
		Лекції – 24 год.
ІНДЗ: немає		Практичні – 30 год.
		Самостійна робота – 86 год.
		Консультації – 10 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Сафарова Анна Таджидінівна](#)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування

Контактна інформація: +38-050-674-35-63, Safarova.Anna@cenu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «Історія бухгалтерського обліку та оподаткування» належить до переліку вибірових за освітнім рівнем - бакалавр та спрямований на формування у студентів системи знань щодо історичних аспектів становлення та розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на знаннях, уміннях і навичках, які здобувачі освіти отримали, вивчаючи такі освітні компоненти: Вступ до спеціальності «Облік і оподаткування», Бухгалтерський облік (загальна теорія), тощо.

Постреквізити. Вивчення освітнього компонента сприятиме кращому засвоєнню таких освітніх компонент, як: Бухгалтерський облік (практичні рішення), Фінансовий облік I і II, Аудит, Теорія і практика оподаткування суб'єктів економічної діяльності, Податкова звітність.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – набуття здобувачами освіти базових теоретичних знань з історії бухгалтерського обліку та оподаткування і забезпечення розвитку нового економічного мислення.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є засвоєння загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку та оподаткування, ознайомлення з обліковими та податковими системами стародавнього світу та середньовіччя,

оволодіння знаннями з формування бухгалтерської та податкової науки в країнах Європи, вивчення історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з освітньо-професійною програмою здобувачі освіти в результаті вивчення освітнього компонента «Історія бухгалтерського обліку та оподаткування» набудуть таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності..

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Зародження бухгалтерської справи та податків	13	2	2	8	1	Т / 10 балів
Тема 2. Виникнення та розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування	15	2	4	8	1	Т / 10 балів
Тема 3. Особливості формування бухгалтерської науки	13	2	2	8	1	Т / 10 балів
Тема 4. Характеристика основних світових бухгалтерських шкіл	17	4	4	8	1	Т / 10 балів

Тема 5. Історичний аспект розвитку форм бухгалтерського обліку	15	2	2	10	1	Т / 10 балів
Тема 6. Теорії обліку та їх функції	13	2	2	8	1	Т / 10 балів
Тема 7. Особливості формування бухгалтерського обліку в Україні	15	2	4	8	1	Т / 10 балів
Тема 8. Подвійна бухгалтерія та її вплив на подальший розвиток обліку в країнах світу (XV-XVIIIст.)	13	2	2	8	1	Т / 10 балів
Тема 9. Історія становлення і розвитку оподаткування	19	4	4	10	1	Т / 10 балів
Тема 10. Еволюція податків	17	2	4	10	1	Т / 10 балів
Залік						100
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

**Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота з освітнього компонента передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу; підготовку до усіх видів контролю. Порядок виконання індивідуального завдання викладено у методичних рекомендаціях до самостійної роботи, розміщених за посиланням: https://volnumy.sharepoint.com/:f/g/personal/oa_vnu_edu_ua/EvrWiOk1x39GnbZa7vBxOiUB2Z0XQKeFDUO2g5aE_KC_Bg?e=McrDA1

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3xyVDTk>).

Політика викладача щодо здобувача освіти ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об’єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) за погодженням із керівником курсу.

Під час вивчення освітньої компоненти при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- у формі письмового тестування;
- за виконання завдання самостійної роботи.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній т/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі українки (<https://bit.ly/3dquuuY>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача

освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або ОПП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність неспіттвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи студента, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3QNPrNT>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Семестровий залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав всі види навчальної роботи, запропоновані викладачем й отримав остаточну оцінку не менше, ніж 60 балів. У цьому випадку підсумкову оцінку він отримує без складання заліку.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали,

набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Залік під час ліквідації академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання тестових завдань (максимум 100 балів).

За умови дистанційного проходження курсу залік може складатись он-лайн у вигляді тестів у системі Moodle або програм Office 365.

Перелік питань до заліку

1. Зародження обліку та податків в Стародавньому світі.
2. Облікові і податкові системи Стародавнього Сходу.
3. Облік і податки в Античному світі.
4. Передумови та теорії виникнення бухгалтерського обліку та оподаткування.
5. Історичні етапи розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування.
6. Методологічні засади вивчення історії бухгалтерського обліку.
7. Зародження бухгалтерської науки в Італії.
8. Становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку.
9. Формування англійської та англо-американської облікової наукової школи.
10. Становлення і розвиток російської бухгалтерської школи.
11. Характерні особливості розвитку обліку в англійських країнах.
12. Процедурні аспекти німецької бухгалтерської школи.
13. Внесок французьких вчених в розвиток бухгалтерського обліку.
14. Розвиток основних форм обліку.
15. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків.
16. Історичний розвиток теорії подвійного запису.
17. Розвиток балансових теорій.
18. Поняття облікових теорій, їх функції.
19. Економічний аспект розвитку облікових теорій.
20. Теорії аналітичного характеру.
21. Облік на території України в дослов'янський період.
22. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби.
23. Бухгалтерський облік в Україні в XIV- XVIII ст.
24. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст.
25. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.
26. Історичні аспекти розвитку міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
27. Організація діяльності суб'єктів, що забезпечують застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
28. Процес розробки національної системи бухгалтерського обліку та правові основи її застосування.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. Житомир : Рута, 2001. 100 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посіб. : у 2-х ч. – 2-е вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2001. Ч. 1. 512 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посіб.: у 2-х ч. – 2-е вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2001. Ч. 2. 512 с.
4. Ярошенко, Ф. О. Історія податків та оподаткування в Україні: навч. посіб. Ірпінь : Академія ДПС України, 2002. 240 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: [навч. посібник]: у 2-х ч. [2-е вид., доп. і перероб.] Житомир: Рута, 2008. 512 с.
6. Яремко Ігор Йосафатович. Історія обліку, аналізу та аудиту : навчальний посібник. Львів : Львівська політехніка, 2015. 219.
7. Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу [колективна монографія] / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 320 с.